

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 337

van **GWENNY DE VROE**

datum: 4 december 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Omgevingsvergunning - Geurhinder in agrarisch gebied

Bij de uitbreiding van landbouwbedrijven wordt in de omgevingsvergunning ook de potentiële geurhinder onderzocht. Hoewel geurhinder vaak een subjectief gegeven is, probeert men toch om geurhinder op een objectieve manier te berekenen.

Daarvoor wordt dan in eerste instantie gekeken naar de geurbelasting of geurconcentraties. Daarbij wordt in Vlaanderen de zogenaamde Europese Odour Unit (OUE) gebruikt. Eén OUE is de hoeveelheid geurstoffen die, bij verdamping in één kubieke meter (m³) neutraal gas onder standaardcondities, een fysiologische respons oproept bij een panel (detectiegrens). Het is wat een 'gemiddelde' mens nog net zou kunnen ruiken. In agrarische gebieden wordt ten opzichte van woningen 10 OUE als grenswaarde aangeduid.

1. Hoeveel omgevingsvergunningsdossiers werden de afgelopen 5 jaar geweigerd omwille van geurhinder? Graag een opsplitsing per provincie en per gebied (verspreide woningen in agrarisch gebied, woongebied met landelijk karakter, woongebied).
2. Welk beoordelingskader wordt vandaag in het Vlaams en (boven)lokale beleid gebruikt om de geurhinder in en nabij agrarisch gebied op een objectieve manier te bepalen? Hoe schakelt de minister de subjectieve factoren van geurbelasting en geurconcentratie hiermee uit?
3. In hoeverre verschilt dat Vlaamse beoordelingskader met dat van andere dichtbevolkte landen met een belangrijk aandeel intensieve landbouw, zoals Nederland, Duitsland en Denemarken?
4. Op welke manieren kan de geurhinder in en nabij agrarisch gebied verminderd worden en op welke manier ondersteunt het beleid van de minister dat?
5. Welke onderzoeken, bijvoorbeeld binnen het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), lopen er eventueel op dit moment om verder te analyseren in welke mate de geurhinder zo klein mogelijk gehouden kan worden?
6. Plant de minister nog bijkomende initiatieven om geurhinder in en nabij agrarische gebieden aan te pakken?

ANTWOORD

op vraag nr. 337 van 4 december 2020

van **GWENNY DE VROE**

1. De weigeringsgronden van beslissingen worden niet gestructureerd bijgehouden, waardoor rapportering niet mogelijk is.
2. Artikel 5.1.3 DABM bepaalt dat de regelgeving inzake de exploitatie van inrichtingen en activiteiten in de eerste plaats tot doel heeft de mens en het milieu te beschermen tegen onaanvaardbare risico's en hinder, waaronder ook geurhinder.

Omdat noch de verplichting dat nieuwe stallen ammoniakemissiearm moeten worden uitgevoerd, noch de afstandsregels zoals die voor varkens- en pluimveestallen gelden toereikend blijken om onaanvaardbare geurhinder te kunnen voorkomen, zijn voor nieuwe vergunningsaanvragen in het verleden zgn. beoordelingskaders ontwikkeld.

De werkwijzen en kaders om geurhinder van veehouderijen te meten, te berekenen en te beoordelen zijn opgenomen in de MER richtlijnenboeken landbouwdieren en lucht (<https://omgeving.vlaanderen.be/richtlijnenboeken-en-handleidingen>). Zij vormen in principe de richtsnoeren voor de evaluatie door de verschillende overheidsdiensten van concrete vergunningsdossiers.

3. Noch meetmethodes, verspreidingsmodellen als beoordelingskaders voor geurhinder zijn geharmoniseerd binnen Europa. Dat maakt een vergelijking tussen landen bijzonder moeilijk.

Sinds 2007 is in Nederland de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in werking. Tezamen met de Regeling geurhinder en veehouderij en een handreiking vormen zij het werkingskader voor de beoordeling van geurhinder van veehouderijen in Nederland. De Wet heeft, naast vast aan te houden afstanden, een aantal standaard geurnormen vastgesteld, waarbij onderscheid wordt gemaakt op basis van de ligging van het geurgevoelige object: binnen of buiten de bebouwde kom, binnen of buiten een zogenaamd concentratiegebied. De normen worden uitgedrukt in $\mu\text{g}/\text{m}^3$ als 98 percentiel. De uiterste waarden zijn 2 (in niet-concentratiegebied, binnen bebouwde kom) en 14 (in concentratiegebied en buiten bebouwde kom). De Wet biedt gemeenten, binnen wettelijk vastgestelde bandbreedtes, wel nog beleidsvrijheid om zelf geurnormen vast te stellen, die zowel soepeler als strenger kunnen zijn. Als een gemeente dat niet doet, gelden de standaard normen uit de Wgv.

4. Sedert 1 september 2012 is voor bestaande bedrijven waar geurklachten zijn een omzendbrief van kracht waarbij exploitanten van bestaande varkens- of pluimveestallen er toe aangezet worden proactief milderende maatregelen te nemen ter beperking van de geuremissies.

Uit het wetenschappelijk rapport van ILVO betreffende milderende geurmaatregelen die in bestaande varkens- en pluimveestallen toegepast kunnen worden, bleek dat er heel weinig concreet en onderbouwd cijfermateriaal voorhanden is over de effectiviteit van de maatregelen. Het bleek niet mogelijk om op een wetenschappelijk onderbouwde manier reductiecijfers van de geuremissie op stalniveau te definiëren voor de maatregelen. Er is wel met een groep van experts een onderbouwde inschatting gemaakt van het geurreducerende potentieel.

In de bijlage bij het Richtlijnenboek Landbouwdieren is een oplijsting gemaakt van alle geactualiseerde emissiefactoren voor ammoniak, geur en fijn stof. Hierin staan ook alle ammoniakemissiearme stalsystemen met hun resp. geuremissiefactor. Hieruit blijkt dat een aantal van deze stalsystemen ook resulteren in een beperking van de geuremissie. Daarnaast zijn er ook nog een aantal luchtbehandelingstechnieken (end-of-pipe technieken) opgenomen in het Ministerieel Besluit Ammoniakemissiearme stalsystemen. Het betreft enerzijds luchtwassers (chemische of biologische) en anderzijds het biobed. Binnen de Referentietaken die ILVO uitvoert voor het departement Omgeving is ook een meetploeg actief die meetcampagnes uitvoert voor de vaststelling van emissiefactoren van stalsystemen. Op basis van de resultaten van een dergelijke meetcampagne zijn de geuremissiereducties bijgesteld voor luchtwassers en biobedden.

Vooralsnog verplicht de sectorale regelgeving bestaande bedrijven in principe niet om stalsystemen aan te passen bij geurhinder in de omgeving.

5. Binnen het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) loopt er momenteel geen onderzoek op vlak van geurhinder, maar wel op vlak van geuremissies en emissiereductie bij veehouderijen. Dit onderzoek kadert binnen de referentietaken die ILVO opneemt in opdracht van het beleidsdomein Omgeving. Meer specifiek betreft dit onderzoek het bemeten in de praktijk van de geuremissies van veehouderijen en van de efficiëntie van technieken voor emissiereductie. Momenteel wordt een meetcampagne afgerond bij het meest voorkomende ammoniakemissiearme stalsysteem bij vleeskippen. Het finale rapport wordt begin 2021 verwacht. Er is ook een nieuwe meetcampagne in voorbereiding waarbij onder andere de geuremissies van legkippenstallen met een nageschakelde droogtunnel zal bemeten worden.
6. Op korte termijn komt er een belangrijke herziening van het Ministerieel Besluit Ammoniakemissiearme stallen. De ammoniakemissiereductie van luchtbehandelingsinstallaties zal in de toekomst toegekend worden op basis van een gevalideerd meetrapport en een omschrijving van de specifieke luchtbehandelingsinstallatie van de betrokken installateur en niet meer op basis van een algemene omschrijving. Het wordt ook mogelijk om naast een ammoniakemissiereductie ook een geurreductie te laten opnemen voor een specifieke luchtbehandelingsinstallatie (ook mits validatie van een goed uitgewerkt meetrapport).

In het Luchtbeleidsplan is voorzien dat zowel bestaande als nieuwe luchtwassers moeten uitgerust worden met elektronische monitoring. Op die manier kan een gebrekkige technische opvolging en dus het niet-conform uitbaten van de luchtwassers worden verholpen. Deze maatregel is gericht op het verbeteren van de ammoniakreductie maar door een verbeterde opvolging en performantie van de luchtwassers zal dit ook goede resultaten geven op vlak van geurreductie.

Deze maatregel dient voor de nieuwe luchtwassers geïmplementeerd in 2021. Voor bestaande luchtwassers wordt een overgangstermijn van 5 jaar voorzien.

In 2021 start een nieuwe studie op 'actualisering van de geurhinderinschatting van veehouderijen'. Het is de bedoeling om de geurproblematiek bij vleeskippenstallen, legkippenstallen en varkensstallen met een biologische luchtwasser beter in beeld te krijgen en te objectiveren. Deze informatie moet een evaluatie van het gevoerde vergunningenbeleid en van de opgelegde maatregelen, mogelijk maken. De opdracht betreft een combinatie van metingen op het terrein, modelleringswerk en geurhinderonderzoek (enquêteering).